

ส่วนที่ ๔ การติดตามและประเมินผล

๔.๑ การติดตามและประเมินผลยุทธศาสตร์

แนวทางในการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาเทศบาล

จุดมุ่งหมายสำคัญของการประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น คือ การประเมินว่าการนำแผนพัฒนาท้องถิ่นไปปฏิบัติอย่างแท้จริงเพียงใด และผลเป็นอย่างไรเพื่อที่จะสามารถวัดความสัมฤทธิ์ผลของแผนพัฒนาท้องถิ่นได้ ในขณะเดียวกันก็สามารถเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้สมมติฐานในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นฉบับต่อไปได้ ดังนี้ การที่จะประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นในภาพรวมได้ จำเป็นต้องประเมินผลการปฏิบัติในแต่ละแนวทางการพัฒนาก่อน เพื่อนำไปสู่การวัดความสำเร็จของแต่ละโครงการ ซึ่งจะแสดงให้เห็นได้ว่าการพัฒนาเป็นไปในแนวทางใด บรรลุวัตถุประสงค์ของการพัฒนาที่ยั่งยืนและตอบสนองต่อวิสัยทัศน์หรือไม่ ดังนั้นในขั้นตอนการปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องติดตามประเมินผลแผนพัฒนาสามปีให้ได้ข้อมูลที่เป็นจริง อันจะนำมาสู่บทสรุปที่ไม่บิดเบือนจากผลการปฏิบัติจริงที่เกิดขึ้น

การติดตาม

การติดตามนั้นจะทำให้เราทราบได้ว่าขณะนี้ได้มีการปฏิบัติตามแผนยุทธศาสตร์ หรือแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี ในระยะใดแล้ว ซึ่งเทคนิคอย่างง่ายที่สามารถใช้เป็นเครื่องมือในการติดตามได้ เช่น Gant Chart ที่จะทำให้หน่วยงานสามารถติดตามได้ว่าการดำเนินการตามแผนยุทธศาสตร์หรือแผนพัฒนาท้องถิ่นปีมีการดำเนินการ ในช่วงใด ตรงกำหนดระยะเวลาที่กำหนดไว้หรือไม่ แผนการดำเนินงานประจำปีก็จะเป็นเครื่องมือสำคัญในการติดตามผลการดำเนินการที่ได้กล่าวมาแล้ว

การประเมินผล

การประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี จำเป็นต้องมีเกณฑ์มาตรฐาน และตัวชี้วัด เพื่อใช้เป็นกรอบในการประเมินเพื่อให้เกิดความชัดเจน เป็นระบบ มีมาตรฐานและเป็นที่ยอมรับโดยประกอบด้วยเกณฑ์ที่สำคัญดังนี้

๑. เกณฑ์ความก้าวหน้า

เป็นการพิจารณาเปรียบเทียบผลของการดำเนินงาน กิจกรรมจากเป้าหมายที่กำหนดตามแผนการประเมินความก้าวหน้ามุ่งที่ตอบคำถามว่า การดำเนินกิจกรรมตามโครงการสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่กำหนดหรือไม่ เป็นไปตามกรอบเวลาหรือไม่ และประสบกับอุปสรรคอะไรบ้าง ประกอบด้วย ตัวชี้วัด ๔ ประการ

(๑) ผลผลิตเทียบกับเป้าหมายรวมในช่วงเวลา เป็นการวัดส่วนของผลผลิต ของโครงการว่าบรรลุเป้าหมายมากน้อยเพียงใด เช่น ความยาวของถนนที่สร้างได้ จำนวนแหล่งน้ำขนาดเล็กเพื่อการเกษตร สัดส่วนปริมาณงานก่อสร้าง เทียบกับเป้าหมายช่วงเวลาที่กำหนด

(๒) จำนวนกิจกรรมแล้วเสร็จ เนื่องจากโครงการประกอบด้วยชุดกิจกรรมต่างๆ มากมาย จึงจำเป็นต้องมีตัวชี้วัดความก้าวหน้า โดยพิจารณาจำนวนกิจกรรมและประเภทของกิจกรรมที่ได้ดำเนินการไปแล้ว ทั้งกิจกรรมหลัก กิจกรรมพื้นฐาน กิจกรรมรอง และกิจกรรมเสริมในช่วงระยะเวลาอาจเป็นสัปดาห์ เดือน ไตรมาส หรือระยะของโครงการ

(๓) ทรัพยากรที่ใช้ในช่วงเวลา เป็นตัวชี้วัดความก้าวหน้าของการใช้ทรัพยากรในโครงการ ซึ่งครอบคลุมด้านงบประมาณโครงการได้แก่ งบประมาณที่ใช้ไป งบประมาณที่อยู่ระหว่างผูกพันเงินงบประมาณ และแผนการใช้จ่ายงบประมาณโครงการและอัตราการใช้นุเคราะห์สัมพันธ์กับเวลาในรูปของ คน วัน

(๔) ระยะเวลาที่ใช้ไป เป็นตัวชี้วัดความก้าวหน้าเพื่อดูว่าใช้เวลาไปเท่าใดแล้ว และเหลือระยะเวลาอีกเท่าใดจึงจะครบกำหนดแล้วเสร็จ โดยจะสามารถใช้เป็นเกณฑ์ประเมินและควบคุมกิจกรรมให้บรรลุเป้าหมายด้านเวลา และเพื่อทราบถึงระยะเวลาที่จะต้องใช้เวลาเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย

๒. เกณฑ์ประสิทธิภาพ

การประเมินประสิทธิภาพเป็นการเปรียบเทียบผลลัพธ์ที่ได้ กับทรัพยากรที่ใช้ไปในการดำเนินงาน ทรัพยากรที่ใช้นอกจากงบประมาณแล้ว ยังหมายรวมถึงทรัพยากรมนุษย์ ทรัพยากรทางการจัดการและเวลาที่ใช้ในการดำเนินงาน ประกอบด้วยตัวชี้วัด ๓ ประการ คือ

(๑) สัดส่วนผลผลิตต่อค่าใช้จ่าย เป็นตัวชี้วัดประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากรทางการเงินของโครงการเพื่อให้ได้ผลที่เหมาะสมและคุ้มค่ากับการลงทุน ซึ่งจะใช้ได้กับการใช้จ่ายเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สมประโยชน์ ลดค่าใช้จ่ายและประหยัดต้นทุนการผลิต

(๒) ผลผลิตต่อกำลังคน เป็นตัวชี้วัดประสิทธิภาพการผลิตต่อบุคลากรหรือเจ้าหน้าที่โครงการ ซึ่งนอกจากจะเป็นตัวชี้วัดประสิทธิภาพการดำเนินงานแล้วยังแสดงถึงสมรรถนะและศักยภาพของทรัพยากรบุคคล ในการดำเนินการโครงการและจะเป็นแนวทางในการปรับขนาดกำลังคนที่เหมาะสมในการดำเนินกิจกรรมและการเพิ่มเติมขีดความสามารถของบุคลากรในระยะยาวอีกด้วย

(๓) ผลผลิตต่อหน่วยเวลา เป็นตัวชี้วัดประสิทธิภาพในการผลิตในช่วงเวลา เช่น จำนวนครัวเรือนที่ได้รับการอบรมอาชีพเสริมนอกภาคเกษตรต่อเดือน จำนวนนักเรียนที่เข้าเรียนต่อตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาในแต่ละปี จำนวนผู้ประกอบการรายย่อยที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนในแต่ละช่วงไตรมาส

๓. เกณฑ์ประสิทธิผล

การประเมินประสิทธิผล เป็นเกณฑ์ที่พิจารณาระดับการบรรลุวัตถุประสงค์เฉพาะด้านโดยจากผลลัพธ์จากการดำเนินงาน ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงของประชากรของกลุ่มเป้าหมายตามโครงการประกอบด้วย ตัวชี้วัด ๓ ประการ คือ

(๑) ระดับการบรรลุเป้าหมาย เป็นตัวชี้วัดว่าโครงการบรรลุเป้าหมายด้านใดบ้างและการบรรลุเป้าหมายส่งผลต่อประชากรเป้าหมายอย่างไร โดยสามารถวัดการเปลี่ยนแปลงในเชิงปริมาณและคุณภาพของประชากรเป้าหมาย เช่น การบรรลุเป้าหมายด้านเศรษฐกิจ สังคม

(๒) ระดับการมีส่วนร่วม เป็นตัวชี้วัดความสำเร็จโดยให้ความสำคัญกับมิติการมีส่วนร่วม โดยสามารถอธิบายความสัมพันธ์เชิงเหตุผลได้ว่ามีส่วนร่วมของประชาชนส่งผลต่อระดับความสำเร็จมากน้อยเพียงไร และโครงการจะปรับปรุงส่งเสริมการมีส่วนร่วมได้อย่างไร ระดับการมีส่วนร่วมสามารถวัดจากจำนวนประชากร ความถี่ระดับและกิจกรรม ซึ่งครอบคลุมการร่วมตัดสินใจ วางแผนติดตามผล

(๓) ระดับความพึงพอใจเป็นเกณฑ์วัดระดับการยอมรับ โดยพิจารณาจากสัดส่วนของประชากรเป้าหมายที่พึงพอใจกับบริการภาครัฐ สัดส่วนของครัวเรือนที่พอใจการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่โครงการ ระดับความพึงพอใจในมาตรการตามโครงการ

๔. เกณฑ์ผลกระทบ

เป็นการพิจารณาผลกระทบโดยรวมต่อประชากรกลุ่มเป้าหมาย ชุมชน สังคมและหน่วยงานในภาพรวม เป็นผลกระทบระยะยาว ผลกระทบอาจมีทั้งผู้มุ่งหวัง และผลกระทบที่ไม่ได้มุ่งหวัง ซึ่งอาจเป็นผลด้านบวกหรือด้านลบก็ได้ ประกอบด้วยตัวชี้วัด ๔ ประการคือ

(๑) คุณภาพชีวิต เป็นตัวชี้วัดผลกระทบต่อการพัฒนาหรือยกระดับคุณภาพชีวิตของประชากรกลุ่มเป้าหมาย เช่น รายได้ ความเป็นอยู่ โอกาสทางการศึกษา การมีงานทำ สุขอนามัย สภาพแวดล้อมของครัวเรือนชุมชน โดยสามารถวัดจากสัดส่วนครัวเรือนหรือประชากรที่ได้รับบริการจากโครงการพัฒนาที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตที่ดี หรือมาตรฐานการดำรงชีวิต

(๒) ผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม เป็นตัวชี้วัดความเสียหายด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งผลจากการดำเนินการ โดยเป็นการวัดและประเมินเปรียบเทียบผลที่เกิดขึ้นจริงกับการศึกษาผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมในช่วงก่อนทำโครงการเพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายรับผิชอบและมีการชดเชยความเสียหายจากผลกระทบในลักษณะที่เหมาะสมและเป็นธรรมแก่ผู้เสียหาย เพื่อเป็นหลักประกันความเสี่ยงให้กับสังคม และเป็นมาตรฐานทางจริยธรรมของผู้อนุมัติและผู้ดำเนินโครงการ

(๓) ผลกระทบด้านเศรษฐกิจ เป็นตัวชี้วัดผลกระทบหรือความเสียหายทางด้านเศรษฐกิจที่เกิดจากโครงการพัฒนาของรัฐ ในลักษณะของผลกระทบภายนอก ซึ่งสร้างภาระให้กับประชาชนและชุมชนโดยรอบที่ต้องแบกรับค่าใช้จ่ายเป็นต้นทุนทางสังคมที่ต้องเสียไป เช่น พื้นที่การเกษตรที่ต้องถูกน้ำท่วมเสียหายจากโครงการสร้างเขื่อน

(๔) ผลกระทบด้านสังคมและวัฒนธรรม เป็นตัวชี้วัดความเสียหายที่เกิดจากการดำเนินโครงการและส่งผลกระทบต่อสังคมและวัฒนธรรมของชุมชน เช่น การดำเนินงานที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง การสูญเสียโครงสร้าง แบบแผนและวิถีการดำเนินชีวิตที่ดี ความเสื่อมถอยของขนบธรรมเนียม วัฒนธรรม ความเชื่อ ความเอื้ออาทร ความร่วมมือและความช่วยเหลือเกื้อกูลของชุมชนดั้งเดิม

๕. เกณฑ์ความยั่งยืน

เป็นเกณฑ์การพิจารณาที่สืบเนื่องมาจากความสอดคล้อง โดยพิจารณาระดับความต่อเนื่องของกิจกรรมว่าจะสามารถดำเนินต่อไปได้โดยไม่มีการใช้งบประมาณจากภายนอกโครงการความสามารถในการเลี้ยงตัวเองได้ นอกจากนี้ยังหมายถึงความสามารถในการขยายกิจกรรมไปยังพื้นที่แห่งใหม่ประกอบด้วยตัวชี้วัดที่สำคัญ ๓ ประการคือ

(๑) ความอยู่รอดด้านเศรษฐกิจ เกี่ยวข้องกับการจัดการทรัพยากรทางการเงินของโครงการ เช่น จำนวนงบประมาณของโครงการ แผนการใช้จ่ายงบประมาณ ภาระผูกพัน สัดส่วนค่าใช้จ่ายเทียบกับผลผลิตที่ได้ ปริมาณเงินทุนสำรอง แหล่งสนับสนุนงบประมาณ ปริมาณหรือเงินทุนหมุนเวียน จำนวน และขนาดกองทุนดำเนินโครงการ ซึ่งเป็นตัวบ่งชี้ถึงความอยู่รอดทางเศรษฐกิจของโครงการ

(๒) ศักยภาพขององค์กร เป็นตัวชี้วัดความสามารถของหน่วยงานในการบริหารงานภายในองค์กรไม่ให้เกิดปัญหา และบริหารงบประมาณภายในองค์กรอย่างคุ้มค่า โดยมีการใช้จ่ายอย่างประหยัด สำเร็จครบถ้วนทุกด้าน

(๓) ความเป็นไปได้ในการขยายผล เป็นตัวชี้วัดความยั่งยืนโดยพิจารณาความสามารถในการพึ่งตนเอง โอกาสและช่องทางในการขยายผลการดำเนินโครงการกรณีโครงการประสบผลสำเร็จด้วยดีทั้งการขยายผลตามแนวราบ กล่าวคือ การเพิ่มกิจกรรมโครงการ การเพิ่มจำนวนประชากรเป้าหมาย การขยายกำลังผลิตของ

โครงการเดิมและการขยายผลในแนวดิ่ง ได้แก่ การขยายพื้นที่โครงการ การขยายเครือข่ายโครงการออกไปทั่วภูมิภาค และการยกระดับโครงการเป็นระดับชาติ

๖. เกณฑ์ความเป็นธรรม

เป็นเกณฑ์ที่มุ่งให้เกิดความเป็นธรรมในสังคม โดยพิจารณาถึงผลลัพธ์ผลกระทบจากการดำเนินโครงการ โดยยึดหลักการว่าประชากรกลุ่มเป้าหมายจะได้รับประกันเรื่องความเป็นธรรมความเสมอภาคความทั่วถึงในการรับบริการ การจัดสรรคุณค่า และการกระจายผลตอบแทนที่เสมอภาคเท่าเทียมกัน ประกอบด้วยตัวชี้วัด ๓ ประการคือ

(๑) ความเป็นธรรมระหว่างกลุ่มอาชีพ เป็นตัวชี้วัดความเป็นธรรมโดยให้ความสำคัญทุกกลุ่มย่อยในสังคม เช่น ความเป็นธรรมในการจัดสรรทรัพยากรแหล่งน้ำแก่กลุ่มเกษตรกรและกลุ่มอาชีพอื่น การจัดหาดำรงตำแหน่งให้กับผู้ว่างงานและผู้ถูกเลิกจ้าง มาตรการลดผลกระทบทางสังคม ปัญหาวิกฤติเศรษฐกิจที่จัดให้แก่ประชากรทุกสาขาอาชีพ

(๒) ความเป็นธรรมระหว่างเพศ เป็นตัวชี้วัดที่ให้ความสำคัญเรื่องความเป็นธรรมระหว่างเพศ ซึ่งเป็นตัวชี้วัดที่มีความสำคัญมากขึ้นในการประเมินโครงการพัฒนา โดยดูว่าการดำเนินโครงการให้ความเสมอภาคระหว่างเพศ หรือมีการเลือกปฏิบัติระหว่างเพศ หรือไม่โดยสามารถพิจารณาเรื่องความเท่าเทียมในโอกาสบทบาทระหว่างชาย/หญิง การปฏิบัติที่เคารพสิทธิของสตรี

(๓) ความเป็นธรรมระหว่างชนรุ่น เป็นตัวชี้วัดที่เน้นความเป็นธรรมระหว่างชนรุ่นปัจจุบันและชนรุ่นอนาคต ซึ่งอาจเกี่ยวข้องกับการจัดสรรและใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติ การจัดทาล้างงานโครงการพัฒนาขนาดใหญ่ โครงการที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม และผลกระทบด้านสังคม โดยคำนึงถึงชนรุ่นอนาคตซึ่งจะเป็นผู้ได้รับผลกระทบจากการตัดสินใจและการดำเนินโครงการในปัจจุบัน

เกณฑ์และตัวชี้วัดดังกล่าวข้างต้นสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการประเมินผล โครงการซึ่งครอบคลุมมิติด้านเศรษฐกิจ สังคม มิติด้านการบริหารจัดการ มิติด้านทรัพยากร และมิติด้านสิ่งแวดล้อม เกณฑ์และตัวชี้วัดจะเป็นประโยชน์ในการติดตามและประเมินผลโครงการ โดยกำหนดและวัดตัวแปรเฉพาะเพื่อประมาณเป็นตัวชี้วัดรวมของแต่ละโครงการต่อไป

๔.๒ การติดตามและประเมินผลโครงการ

วิธีการ และช่วงเวลาที่ใช้ในการติดตามและประเมินผล

การติดตามและประเมินผลโครงการ คณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาเทศบาลตำบลหนองบัว ได้รายงานผลการดำเนินงานตามผลงานที่ดำเนินการจริง แยกตามยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนา ทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ พร้อมทั้งรายงานผล และเสนอความเห็น ซึ่งได้จากการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาต่อผู้บริหารเทศบาล และคณะกรรมการพัฒนาเทศบาล เพื่อให้ผู้บริหารเทศบาลนำเสนอต่อสภาเทศบาล และประกาศผลการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาให้ประชาชนในท้องถิ่นทราบในที่เปิดเผยภายในสิบห้าวัน นับแต่วันรายงานผลและเสนอความเห็นดังกล่าว และต้องปิดประกาศไว้เป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่าสามสิบวัน กำหนดให้จัดทำรายงานผลการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา โดยอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้งภายในเดือนธันวาคมของทุกปี

๔.๓ สรุปผลการพัฒนาท้องถิ่น

สรุปสถานการณ์การพัฒนา การตั้งงบประมาณ การเบิกจ่ายงบประมาณ
(ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๑ - ๒๕๖๑)

ปีงบประมาณ	รายรับ (บาท)	รายจ่าย (บาท)
ปี ๒๕๕๑	๒๙,๕๓๑,๑๓๔.๖๕	๒๓,๐๓๒,๑๗๖.๖๒
ปี ๒๕๕๒	๓๓,๙๙๕,๗๑๒.๕๔	๓๑,๒๗๖,๑๙๘.๒๒
ปี ๒๕๕๓	๓๙,๘๓๐,๒๗๙.๘๓	๓๔,๔๘๐,๔๓๖.๘๙
ปี ๒๕๕๔	๓๒,๘๓๘,๒๑๔.๑๐	๓๑,๑๔๐,๗๔๖.๐๒
ปี ๒๕๕๕	๓๓,๕๖๕,๐๙๐.๑๕	๒๙,๔๖๗,๖๐๔.๗๐
ปี ๒๕๕๖	๓๒,๑๑๓,๐๔๕.๘๙	๒๙,๘๑๐,๕๔๘.๑๖
ปี ๒๕๕๗	๓๔,๔๕๘,๓๕๐.๙๑	๓๔,๑๗๑,๙๗๗.๕๙
ปี ๒๕๕๘	๓๓,๑๐๖,๕๓๙.๘๘	๓๑,๔๒๙,๓๖๓.๕๖
ปี ๒๕๕๙	๒๔,๔๑๓,๑๐๙.๙๗	๒๔,๔๑๐,๒๔๙.๔๐
ปี ๒๕๖๐	๒๕,๒๖๘,๖๐๐.๓๗	๒๑,๓๖๖,๕๗๖.๕๒
ปี ๒๕๖๑	๒๗,๕๒๐,๑๙๑.๒๘	๒๒,๒๔๖,๑๖๗.๓๓

๔.๔ ข้อเสนอแนะในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นในอนาคต

๔.๔.๑ ผลกระทบนำไปสู่อนาคต แยกเป็นยุทธศาสตร์การพัฒนา ดังนี้

๑. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน

การจัดให้บริการด้านโครงสร้างพื้นฐานในเขตเทศบาลยังไม่ครอบคลุมทั่วทุกพื้นที่เพราะปัญหาปัจจัยภายใน มีข้อจำกัดในด้านงบประมาณในการดำเนินการ มีไม่เพียงพอ ซึ่งการพัฒนาในอนาคต ควรเน้นการพัฒนาในส่วนที่เป็นปัญหาเร่งด่วน และจัดลำดับความสำคัญของปัญหา ว่าควรจะพัฒนาโครงการใดก่อนหลัง เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชน และอาจต้องขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานอื่น เพราะรายได้ของเทศบาลมีน้อย

๒. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านเศรษฐกิจ

ปัญหาด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ เกิดจากประชาชนส่วนมากประกอบอาชีพเกษตรกร มีปัจจัยภายนอกที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนา ในเรื่องกลไกทางการตลาด ราคาผลผลิตทางการเกษตรตกต่ำ ภาวะอัตราดอกเบี้ย เกิดปัญหาหนี้สิน ในการพัฒนาด้านเศรษฐกิจควรมีการส่งเสริมภาครัฐเอกชนเข้ามาลงทุน การรวมกลุ่มอาชีพ ส่งเสริมให้มีการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อเป็นการพัฒนาที่ยั่งยืน

๓. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านสังคม

ด้านสังคม มีปัญหาปัจจัยภายนอกในเรื่อง ความร่วมมือจากผู้ที่เกี่ยวข้องในทุกส่วนที่เกี่ยวข้อง ดังนั้นควรเน้นพัฒนาด้าน การมีส่วนร่วมประชาชน ความสัมพันธ์ของบุคคลภายในครอบครัว เพื่อป้องกันการเกิดปัญหาสังคม การจัดบริการด้านการศึกษา ด้านสาธารณสุข ซึ่งอาจมีข้อจำกัดในด้านบุคลากรและงบประมาณ ซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือจากกลุ่มองค์กรต่างๆ ในในเขตเทศบาล ในการร่วมกันพัฒนาและแก้ไขปัญหา

๔. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านเมืองการบริหาร

ด้านการเมืองการบริหาร เทศบาลมีจุดแข็งในเรื่อง การเมืองการปกครอง โครงสร้างการบริหาร ระเบียบกฎหมายที่ใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน แต่มีปัจจัยภายในที่เป็นอุปสรรคในการพัฒนา คือจำนวนบุคลากรมีไม่เพียงพอ อัตรากำลังมีน้อย อีกทั้งเครื่องมืออุปกรณ์ไม่เพียงพอ จำเป็นต้องจัดหาเพิ่มเติม ซึ่งการพัฒนาเทศบาลในอนาคต ต้องเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชน เช่น การจัดเวทีประชาคม ในทุกกลุ่มองค์กร ในชุมชน เพื่อทราบปัญหาความต้องการ และสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานของเทศบาล ซึ่งในการพัฒนาท้องถิ่นนั้น ต้องพัฒนาตามความต้องการของประชาชน ดังนั้น การประชาคมแสดงความคิดเห็น จึงเป็นการทราบปัญหา และสร้างความเข้าใจระหว่างหน่วยงาน กับประชาชนเป็นอย่างดี

๕. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีศักยภาพมากมีโอกาสในการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ไปในทางที่ดีให้มีความสมบูรณ์ และยั่งยืนได้ เนื่องจากมีทรัพยากรธรรมชาติที่ยังสมบูรณ์ มีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่ยังไม่ถูกทำลาย มีปัจจัยภายในที่เข้มแข็งในเรื่องโครงสร้างการบริหารงาน การจัดการดูแล การพัฒนาเทศบาลในอนาคต ควรมีการพัฒนาในเชิงบวก โดยส่งเสริมการบริหารจัดการด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๖. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการท่องเที่ยว

ด้านการท่องเที่ยวในเขตเทศบาลตำบลหนองบัว มีศักยภาพสูง มีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ได้แก่ สวนสาธารณะริมแม่น้ำแควใหญ่ และแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ได้แก่ วัดศรีอุปการาม ซึ่งปัจจุบันมีนักท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น จึงต้องมีการพัฒนาเพื่อรองรับการขยายตัว การพัฒนาเทศบาลในอนาคต ควรมีการเพิ่มศักยภาพของสิ่งแวดล้อมแหล่งท่องเที่ยวให้มีประสิทธิภาพ เป็นการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ และเชิงประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น ต้องจัดการคมนาคมให้สะดวก จัดทำป้ายบอกแหล่งท่องเที่ยวอย่างมีระบบ จัดระบบสาธารณูปโภค การบริการให้เป็นระบบ เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวที่เพิ่มมากขึ้น แต่จุดอ่อนเป็นปัจจัยภายในด้านบุคลากรและงบประมาณ ซึ่งมีไม่เพียงพอ จึงต้องขอความร่วมมือจากหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องในการสนับสนุนงบประมาณ

๔.๔ ๒ ข้อเสนอแนะ และผลจากการพัฒนา

จากการวิเคราะห์ปัญหาของท้องถิ่นของเทศบาลตำบลหนองบัว ในการดำเนินงานที่ผ่านมา มีดังนี้

๑. ปัญหาด้านสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน ยังไม่ทั่วถึงทุกพื้นที่ เช่น ถนน ไฟฟ้า ประปา
๒. ปัญหาการประกอบอาชีพ ประชาชนยังไม่มีอาชีพเสริม การอบรมอาชีพ
๓. ปัญหาขาดเอกสารสิทธิ์ในที่ดิน
๔. ปัญหาการรวมตัวของกลุ่มอาชีพยังไม่เข้มแข็ง
๕. ปัญหาผลผลิตจากการเกษตรตกต่ำ
๖. ปัญหาขาดตลาดรองรับผลผลิต ราคาผลผลิตตกต่ำ
๗. ปัญหาเครื่องมือเครื่องใช้ในระบบบริการสาธารณสุขมีไม่เพียงพอ

แนวทางการแก้ไข

๑. ด้านสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน เนื่องจากเทศบาลฯ มีงบประมาณน้อยจึงต้องขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานอื่น
๒. ด้านการประกอบอาชีพ เทศบาลฯ ได้ส่งเสริมให้ประชาชนยึดหลักตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ซึ่งประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพการเกษตร มีการส่งเสริมให้เกษตรกร ดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยการศึกษาดูงานโครงการพระราชดำริต่างๆ เพื่อนำมาเป็นแนวทางและสามารถมาปรับใช้ในพื้นที่ของตนเองได้
๓. ด้านปัญหาขาดเอกสารสิทธิ์ในที่ดิน ทุกๆ ครั้งที่คณะผู้บริหารเข้าร่วมประชุมที่ อำเภอ/จังหวัด ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเอกสารสิทธิ์ จะนำปัญหาเสนอที่ประชุม เพื่อให้ที่ประชุมรับทราบ
๔. ด้านการรวมตัวของกลุ่มอาชีพยังไม่เข้มแข็ง เทศบาลฯ ได้มีการพัฒนาและส่งเสริมอาชีพ โดยการอบรมให้ความรู้ต่างๆ เพื่อเพิ่มรายได้ ทำให้ประชาชนในพื้นที่มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีกลุ่มอาชีพที่เข้มแข็งต่อไป
๕. ด้านปัญหาผลผลิตจากการเกษตรตกต่ำ เทศบาลฯ ส่งเสริมและสนับสนุนโครงการลดต้นทุน การผลิต เช่น ลดการใช้สารเคมี และทำโครงการโรงเรียนเกษตรกร เป็นต้น

๖. ด้านปัญหาตลาดรองรับผลิตภัณฑ์ ราคาผลผลิตตกต่ำ เทศบาลฯ ได้ดำเนินการติดต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ และพัฒนาการจังหวัด เพื่อให้แนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าวตลาดรองรับผลิตภัณฑ์ต่างๆ ให้กับประชาชนในพื้นที่ต่อไป

๗. ด้านปัญหาเครื่องมือเครื่องใช้ในระบบบริการสาธารณสุขไม่เพียงพอ เทศบาลฯ ขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องในการสนับสนุนงบประมาณ